

8 Σεπτεμβρίου 2015

Η αληθινή μόρφωση των παιδιών

Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη

Η μόρφωση των παιδιών είναι μια από τις βασικότερες φροντίδες των γονέων. Και το ψωμί τους ακόμη μπορεί να κόψουν οι γονείς για να σπουδάσουν τα παιδιά. Η φυσική αγάπη τους επιβάλλει να κάνουν ότι καλύτερο μπορούν, ώστε όταν τα παιδιά θα μεγαλώσουν και θα βγουν να παλέψουν στη ζωή, να έχουν όσο το δυνατόν περισσότερα εφόδια. Και η μόρφωση είναι ένα από τα σπουδαιότερα εφόδια. Αυτόν πού την κατέχει τον βοηθεί να αναδειχθεί ανώτερος άνθρωπος, να καλλιεργήσει εξευγενισμένο χαρακτήρα, να φέρεται με σωστούς τρόπους, να αναπτύσσει καλές κοινωνικές σχέσεις, να αποκτά βαθύτερη γνώση της ζωής, τού σκοπού και των προβλημάτων της. Συγχρόνως τού δίνει τη δυνατότητα να αποκατασταθεί επαγγελματικά πιο εύκολα, να κερδίσει μια καλύτερη θέση στην κοινωνία, να έχει περισσότερες απολαβές.

Γι αυτό από πολύ νωρίς αρχίζουν οι γονείς να ενδιαφέρονται για την πληρέστερη μόρφωση και κατάρτιση των παιδιών τους.

Είναι καλή η φροντίδα αυτή, αν όμως δεν απολυτοποιηθεί. Η μόρφωση των παιδιών, η κατάκτηση της γνώσεως δεν είναι το πρώτο πού πρέπει να εξασφαλίσουμε στα παιδιά. Πολύ περισσότερο δεν είναι το μόνο. Ο άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος, πού σπούδασε με ζηλευτή επίδοση πολλές επιστήμες και είχε θαυμαστό πλούτο γνώσεων, λέει ότι το σπουδαιότερο απ όλα για τον άνθρωπο είναι να ανήκει στο Θεό. Γράφει σ ένα από τα «Ηθικά έπη» του: «Αφού γκρεμίσεις τούς τυράννους της θεϊκής εικόνας, να βιάζεσαι να παραδώσεις τον εαυτό σου στο Θεό. Κι αυτό πρέπει να το θεωρείς μοναδική παιδεία, πρώτο και μέγιστο καλό για τούς ανθρώπους» (ΕΠΕ 9, 162).

Και ο Μέγας Βασίλειος, πού είχε σπουδάσει όλες τις επιστήμες της εποχής του και τις κατείχε καλύτερα απ όσο κατείχαν άλλοι μία μόνο από αυτές, στο λόγο του «Προς τούς νέους» λέει ότι, όπως η αξία ενός φυτού βρίσκεται κυρίως στο να παράγει ωραίο καρπό, τού δίνουν όμως και τα φύλλα κάποια ομορφιά καθώς σείονται πάνω στα κλαδιά, έτσι και για την ψυχή πρώτιστο μεν είναι να έχει καρπό, την αλήθεια δεν είναι όμως αταίριαστο να περιβάλλεται και με την κοσμική σοφία σαν με φύλλα, πού προστατεύουν τον καρπό και προσδίδουν ομορφιά στο φυτό (ΕΠΕ 7, 322).

Το πρώτιστο λοιπόν είναι να οδηγήσουμε τα παιδιά στο φώς της αλήθειας τού Θεού, να γίνουν άνθρωποι τού Θεού. Τότε η επιτυχής πορεία τους στη ζωή είναι εξασφαλισμένη. Διότι θα έχουν βοηθό και συμπαραστάτη τους τον Θεό. Αυτό πρέπει πρώτα να απασχολεί τούς γονείς.

Δυστυχώς δεν συμβαίνει έτσι. Η φροντίδα, η μέριμνα, η αγωνία για την εγκόσμια επιτυχία κυριαρχεί στις ψυχές των γονέων, οι οποίοι πολλές φορές φορτίζουν με

μεγάλες αγωνίες και άγχος τα παιδιά. Αγωνίες για τα καλύτερα σχολεία, τούς καλύτερους δασκάλους, την εκμάθηση ξένων γλωσσών, την απόκτηση ποικίλων εμπειριών, τα πιο φημισμένα φροντιστήρια, την επιτυχία στην πανεπιστημιακή σχολή της προτιμήσεώς τους, τις μεταπτυχιακές σπουδές, όλα όσα μπορούν να εξασφαλίσουν την καλύτερη επαγγελματική σταδιοδρομία.

Για τη θρησκευτική παιδεία συνήθως δεν υπάρχει μέριμνα η πνευματική θωράκιση τού παιδιού παραμελείται φροντίδα να ακούσει κάποια μαθήματα κατηχήσεως στην Ορθόδοξη αλήθεια δεν λαμβάνεται να μνηθεί στο ύψος και το βάθος της θείας λατρείας, να αγαπήσει τον εκκλησιασμό, δεν τούς ενδιαφέρει. Συχνά την ώρα της θείας Λειτουργίας τα παιδιά τρέχουν στα φροντιστήρια...

Ο ιερός Χρυσόστομος με τον πάντοτε επίκαιρο λόγο του καταδικάζει τη νοοτροπία των γονέων πού καταβάλλουν ο καθένας κάθε φροντίδα για να διδαχθούν τα παιδιά τους τις τέχνες και τα γράμματα και να αποκτήσουν την ικανότητα των λόγων, για το πώς όμως θα ασκηθεί η ψυχή κανείς δεν δείχνει κάποιο ενδιαφέρον (βλ. ΕΠΕ 30, 638). Συμβουλεύει λοιπόν: «Θρέψον άθλη-την τω Χριστώ και εν κόσμω όντα δίδαξον ευλαβή εκ πρώτης ηλικίας».

Ανάθρεψε αθλητή για τον Χριστό και δίδαξέ τον να είναι ευλαβής από την πρώτη του ηλικία, ακόμη κι αν βρίσκεται μέσα στην κοινωνία (δεν είναι ασκητής στην έρημο). Και συνεχίζει: Αν τα καλά διδάγματα εντυπωθούν στην ψυχή όσο είναι ακόμη απαλή, κανείς δεν θα μπορέσει να τα εξαλείψει, όταν θα γίνει η ψυχή στερεή σαν τη σφραγίδα, όπως ακριβώς συμβαίνει και με το βουλοκέρι (ΕΠΕ 30, 640).

Κατηγορεί επίσης ο ιερός Πατήρ αυτούς πού σκοπό των σπουδών έχουν την εύκολη απόκτηση των χρημάτων (ΕΠΕ 11, 396) και εκείνους πού όλα τα επιχειρούν για να εξασφαλίσουν -περιουσία στο παιδί, σπίτια και κτήματα, με ποιόν τρόπο όμως θα μπορούσε να καλλιεργηθεί μέσα του «ψυχή καλή και προαίρεσις ευσεβής» δεν δείχνουν κανένα ενδιαφέρον. Αυτό πού -θεωρεί ο θεοφώτιστος Πατήρ ότι ανατρέπει όλη την οικουμένη είναι «ότι των οικείων αμελούμεν παίδων, και των μεν κτημάτων αυτών επιμελούμεθα, της δε ψυχής αυτών καταφρονούμε, -εσχάτης ανοίας πράγμα υπομένοντες». Αδιαφορούμε για τα παιδιά μας και την μεν περιουσία τους την φροντίζουμε, την ψυχή τους όμως την περιφρονούμε, παθαίνοντας κάτι πού είναι η -χειρότερη ανοησία. Και καταλήγει ότι πρέπει να προσπαθούμε, όχι πώς θα κάνουμε τα παιδιά πλούσια σε ασήμι και χρυσάφι και στα παρόμοια, αλλά πώς θα τα κάνουμε απ όλους τούς άλλους πλουσιότερα στην ευλάβεια, στην ευσέβεια και στην απόκτηση της αρετής πώς να μη χρειάζονται πολλά, πώς να μην κυριεύονται από τα βιοτικά και τις επιθυμίες της νεότητας (ΕΠΕ 27, 476).

Πόσα παιδιά μορφώθηκαν, προόδευσαν κατά κόσμον, απέκτησαν θέσεις, αξιώματα και περιουσίες, αλλά ούτε τούς γονείς πού κουράσθηκαν γι αυτά τίμησαν και σεβάσθηκαν ούτε τον εαυτό τους ικανοποίησαν! Ανέβηκαν ψηλά, απέκτησαν πολλά, έγιναν μεγάλοι. Η ψυχή τους όμως έμεινε στεγνή από χαρά, ξένη προς την αληθινή ειρήνη, χωρίς έστω ίχνη πραγματικής αγάπης. Συχνά δε χρησιμοποίησαν τα κατά κόσμον προσόντα τους για να επιβληθούν στους άλλους και να επικρατήσουν, κάποτε με αθέμιτα μέσα και άσπλαχνους τρόπους. Η γνώση στους ακαλλιέργητους πνευματικά ανθρώπους δεν είναι πάντοτε χρήσιμο εργαλείο. Μπορεί να γίνει μέσο καταστροφής.

Ας το προσέχουν αυτό οι γονείς. Ας φροντίζουν να αποκτούν τα παιδιά τους πρώτα τη γνώση τού Θεού και να προχωρούν στη ζωή σύμφωνα με το θέλημά Του. Τότε ότι και να κάνουν θα είναι ευλογημένο και χρήσιμο για τα ίδια πρώτα και για όλη την κοινωνία στη συνέχεια.

Πηγή: περιοδικό [«Σωτήρ»](#)